

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
I. CZY POLITYKA MOŻE SIĘ OBYĆ BEZ RELIGII?	11
Platon, czyli argument eschatologiczny: groźba kary wiecznej	11
Jean-Jacques Rousseau, czyli świecka „religia” pod groźbą kary śmierci	14
Carl Schmitt, czyli religijny język polityki	17
Max Weber – chrześcijaństwo, czyli racjonalność prawa i polityki	19
Ernst-Wolfgang Böckenförde – religia, czyli moralność	21
Gerhard Lohfink – religia, czyli fundamenty etyczne państwa	22
Robert Spaemann – religia, czyli wolność	23
Jan Paweł II – przebaczenie darem chrześcijaństwa dla państwa i polityki	26
Podsumowanie	28
II. CO POLITOLOG POWINIEN WIEDZIEĆ O RELIGII?	31
Czym w ogóle jest religia?	33
Pokusa funkcjonalizacji religii	34
Co można zaproponować zamiast funkcjonalizmu?	37
Czym zatem jest religia?	37
Obszary tradycyjnego zainteresowania polityki religią	39
Res novae w obszarze religii i polityki	42
Religia a europejska demografia	44
Sekularyzacja a krótkowzroczność	46
III. POLITYKA WYZNANIOWA UNII EUROPEJSKIEJ	49
Czym jest polityka wyznaniowa?	49
Specyfika polityki wyznaniowej UE	53
Unijne prawo pierwotne	55
Unijne prawo wtórne	61
Polityka migracyjna i polityka akcesji	62
Unijna polityka zewnętrzna	64
Orzecznictwo ETPC i ETS	66
Res novae w obszarze religii i unijnej polityki	67
Ryzyko resakralizacji prawa i polityki	69

IV. KATEGORIA POSTĘPU W KATOLICKIEJ NAUCE SPOŁECZNEJ	73
Optymistyczna teoria kasy oszczędnościowej	75
Rozum – wolność – przemoc	81
Tak zwana „faza przejściowa”	84
Nieuchronna akumulacja ludzkich osiągnięć?	86
Człowiek znika, narzędzia trwają nieprzerwanie	89
Kryterium autentycznego rozwoju	93
Kościół nie proponuje technicznych rozwiązań	95
Zderzenie cywilizacji – fałszywa alternatywa	96
V. BIORĄC PRAWA CZŁOWIEKA NIEZBYT POWAŻNIE	99
Dramat pozytywizmu prawniczego	99
Godzina Barabasa	104
Ideologiczna kolonizacja w imię praw człowieka	109
Prawa człowieka a sekularyzacja	113
Czy Kościół znalazł się w pułapce praw człowieka?	119
Od hipokryzji starego typu do hipokryzji nowego typu	128
VI. CZY W EPOCE POSTPRAWDY DEMOKRACJA WCIĄŻ JESZCZE JEST MOŻLIWA?	131
Demokracja albo liberalizm	132
O nadużyciach mowy przez sofistów	134
Postprawda i demokracja	137
Publiczny użytek z rozumu	140
W poszukiwaniu „wieczystej gwarancji”	142
Natura demokratycznych ograniczeń	143
VII. WIELOKULTUROWOŚĆ A MULTIKULTURALIZM	149
Różne interpretacje pluralizmu	150
1. Relatywizacja wartości kultur	150
2. Polityka asymilacji	151
3. Podejście międzykulturowe	153
Ideologia multikulturalizmu	155
Austria – Hungary, but against whom?	159
Pedagogika wstydu	162
Multikulturalizm a kategoria narodu	168
VIII. POSTTEOLOGICZNY SPÓR FAKULTETÓW: O RZEKOMEJ WYŻSZOŚCI NAUK SPOŁECZNYCH NAD TEOLOGIĄ	173
Duchowny w polityce	174
Sytuacje wyjątkowe	177
Dlaczego polityka wciąga księży?	178
Ecclesia pagana	181
O walce teologów z wiatrakami	185
W poszukiwaniu skutecznej technologii ulepszania świata	187

IX. CZY POLITYKA NIESIE W SOBIE NADZIEJĘ? (głosa do tekstu

o postępie)	193
Wiara a spodziewanie się	194
Nadzieja a optymizm	197
Rzeczy cenniejsze niż życie	198
Dwa królestwa i kilka możliwych form patologii nadziei	200
Wiara w postęp jako nowa utopia religijna	204
Etyka, a nie eschatologia czy eschatopraktyka	206
 Skróty	 209
Bibliografia	210
Nota bibliograficzna	231
Indeks	232